

Briselē, 2024. gada 2. aprīlī
(OR. en)

8419/24

Starpiestāžu lieta:
2024/0077(NLE)

POLCOM 133
FDI 39
ENER 164

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2024. gada 27. marts
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2024) 143 final
Temats:	Priekšlikums PADOMES LĒMUMAM par to, ka daļēji tiek apturēta Enerģētikas hartas nolīguma piemērošana starp Eiropas Atomenerģijas kopienu (<i>Euratom</i>) un ikvienu juridisku personu, kas pieder Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas pilsoņiem vai valstspiederīgajiem vai ir to uzraudzībā, un tādiem ieguldījumiem Enerģētikas hartas nolīguma nozīmē, kas ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas ieguldītāja ieguldījumi

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2024) 143 *final*.

Pielikumā: COM(2024) 143 *final*

Briselē, 27.3.2024.
COM(2024) 143 final

2024/0077 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, ka daļēji tiek apturēta Enerģētikas hartas nolīguma piemērošana starp Eiropas Atomenerģijas kopienu (*Euratom*) un ikvienu juridisku personu, kas pieder Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas pilsoņiem vai valstspiederīgajiem vai ir to uzraudzībā, un tādiem ieguldījumiem Enerģētikas hartas nolīguma nozīmē, kas ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas ieguldītāja ieguldījumi

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums ir par lēmumu daļēji apturēt Enerģētikas hartas nolīguma ("EHN") piemērošanu starp *Euratom* un ikvienu juridisku personu, kas pieder Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas pilsoņiem vai valstspiederīgajiem vai ir to uzraudzībā un kam nav ievērojamas uzņēmējdarbības tās Līgumslēdzējas puses teritorijā, kurā tā ir organizēta, un tādiem ieguldījumiem EHN nozīmē, kas ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas ieguldītāja ieguldījumi.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

EHN ir daudzpusējs enerģētikas sektoram piemērojams tirdzniecības un ieguldījumu nolīgums, kas tika parakstīts 1994. gadā un stājās spēkā 1998. gadā. Enerģētikas hartas nolīgumā ietilpst ieguldījumu aizsardzības, energomateriālu un energoproduktu tirdzniecības un tranzīta noteikumi un strīdu izšķiršanas mehānismi. EHN veido arī ietvaru Līgumslēdzēju pušu sadarbībai enerģētikas nozarē. ES kopā ar *Euratom*, vairākām dalībvalstīm, kā arī Japānu, Šveici, Turciju un lielāko daļu Rietumbalkānu un bijušās PSRS valstu, izņemot Krieviju¹ un Baltkrieviju², ir EHN³ puse.

Ievērojot EHN 17. panta 1. punktu, katra Līgumslēdzēja puse patur tiesības EHN III daļas atvieglojumus liegt juridiskai personai, ja šāda persona pieder trešās valsts pilsoņiem vai valstspiederīgajiem vai atrodas to uzraudzībā un ja minētai personai nav ievērojamas uzņēmējdarbības tās Līgumslēdzējas puses teritorijā, kurā tā ir organizēta. Pie tam, ievērojot EHN 17. panta 2. punkta b) apakšpunktu, katra Līgumslēdzēja puse patur tiesības liegt EHN III daļas atvieglojumus attiecībā uz ieguldījumiem, ja aizliedzošā Līgumslēdzēja puse konstatē, ka šādi ieguldījumi ir tādas trešās valsts ieguldītāja ieguldījumi, ar ko vai attiecībā uz ko aizliedzošā Līgumslēdzēja puse pieņem vai saglabā pasākumus, kuri i) aizliedz darījumus ar minētās valsts ieguldītājiem, vai ii) tiktu pārkāpti vai apietti, ja EHN III daļas atvieglojumi būtu piešķirti minētās valsts ieguldītājiem vai to ieguldījumiem.

No 2014. gada marta ES pakāpeniski ievieš aizvien stingrākas sankcijas pret Krievijas Federāciju, sākotnēji – reaģējot uz nelikumīgo Krimas un Sevastopoles aneksiju un tīšo Ukrainas destabilizāciju. 2022. gada 23. februārī ES sankcijas paplašināja, reaģējot uz to, ka tika oficiāli atzīti Ukrainas valdības nekontrolētie Doneckas un Luhanskas apgabali, un uz pavēli šajās teritorijās ievest Krievijas bruņotos spēkus. Pēc 2022. gada 24. februāra, reaģējot uz Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu, ES ievērojami paplašināja sankcijas. Tā iekļāva sankciju sarakstā lielu skaitu personu un organizāciju un, lai vājinātu Krievijas ekonomisko pamatu, pieņēma bezprecedenta pasākumus, kas tai liedz piekļuvi kritiski svarīgajām tehnoloģijām un tirgiem un būtiski mazina tās spēju karot.

Līdztekus, reaģējot uz Baltkrievijas Republikas iesaistīšanos Krievijas agresijā pret Ukrainu, tika paplašināts arī ES sankciju režīms pret Baltkrieviju. Tas papildina tās sankcijas, kuras jau ir spēkā pret Baltkrievijas Republiku. Sankciju režīmā ietilpst dažādi finansiāli, ekonomiski un tirdznieciski pasākumi.

¹ 2022. gada 24. jūnija Ārkārtas Enerģētikas hartas konference atsauca Krievijas Federācijas novērotājas statusu.

² 2022. gada 24. jūnija Ārkārtas Enerģētikas hartas konference atsauca Baltkrievijas novērotājas statusu un Baltkrievijas veikto EHN pagaidu piemērošanu.

³ Padomes un Komisijas Lēmums 98/181/EK, EOTK, Euratom (1997. gada 23. septembris) par to, ka Eiropas Kopienas slēdz Enerģētikas hartas nolīgumu un Enerģētikas hartas protokolu par energoefektivitāti un ar to saistītajiem vides aspektiem (OV L 69, 9.3.1998., 1.–116. lpp.).

Ne Krievijas Federācija, ne Baltkrievijas Republika nav EHN Līgumslēdzēja puse. Tomēr šo valstu ieguldītāji varētu izmantot EHN Līgumslēdzējas puses teritorijā iedibinātus uzņēmumus, lai apgalvotu, ka *Euratom* vai tās dalībvalstis ir rīkojušās neatbilstīgi EHN uzliktajām ieguldījumu aizsardzības saistībām, un tādējādi pret *Euratom* vai tās dalībvalstīm sākt ieguldītāja un valsts strīdu izšķiršanas procedūru.

Euratom un tās dalībvalstu darbības atbilst EHN un citiem attiecīgajiem nolīgumiem, un, ievērojot piemērojamos instrumentus un vispārējās starptautiskās tiesības, prasījumi attiecībā uz tādiem pasākumiem nekādā ziņā nav iespējami. Neatkarīgi no tā, ir lietderīgi spert papildu procesuālos soļus, lai izvairītos no ieguldītāju un valsts strīdu izšķiršanas procedūrām, kas sāktas pret *Euratom* vai tās dalībvalstīm uz EHN pamata.

3. IEROSINĀTIE PASĀKUMI

Līgumslēdzējām pusēm EHN 17. pants ļauj EHN noteikumu par ieguldījumu aizsardzību sniegtos atvieglojumus ("atvieglojumu liegums") liegt ieguldītājiem, kuri ir no valstīm, kas nav Līgumslēdzējas puses, un kuri, iesniedzot ieguldījumu prasījumus ar čaulas sabiedrību vai par pasākumiem, kas attiecas uz sankcijām, cenšas ļaunprātīgi izmantot EHN.

Ir lietderīgi atsaukties uz EHN 17. panta 1. punktu un liegt EHN III daļas atvieglojumus ikvienai juridiskai personai, kas pieder Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas pilsoņiem vai valstspiederīgajiem vai ir to uzraudzībā un kam nav ievērojamas uzņēmējdarbības tās Līgumslēdzējas puses teritorijā, kurā tā ir organizēta. Tāpat 17. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajos gadījumos ir lietderīgi minētos atvieglojumus liegt visiem ieguldījumiem EHN nozīmē, kuri ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas ieguldītāja ieguldījumi.

Sakarā ar atvieglojumu liegumu, kas ir saskaņā ar 17. pantu, tiek daļēji apturēta EHN piemērošana, un Komisijai šis liegums būtu jāīsteno, ņākot klajā ar publisku deklarāciju, kas sniegta *Euratom* un visu to dalībvalstu vārdā, kuras ir EHN Līgumslēdzējas puses.

4. JURIDISKAIS PAMATS

Euratom līgumā ir LESD 218. panta 9. punktam līdzvērtīgi noteikumi par Padomes lēmumiem, ar ko aptur nolīguma piemērošanu. Ja apturams *Euratom* noslēgts nolīgums, tāds kā, piemēram EHN, tiek piemērota *Euratom* līguma 101. pantā paredzētā kārtība.

Euratom līguma 101. panta pirmajā daļā noteikts: "*Kopiena saskaņā ar savām pilnvarām un kompetenci var uzņemties saistības, noslēdzot nolīgumus vai līgumus ar trešo valsti, starptautisku organizāciju vai trešās valsts pilsoni.*"

Euratom līguma 101. panta otrajā daļā noteikts: "*Par šādiem nolīgumiem vai līgumiem sarunas rīko Komisija saskaņā ar Padomes direktīvām; tos slēdz Komisija, kas saņēmusi piekrišanu no Padomes, kura pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.*"

Piemērojot EHN 17. pantu, Enerģētikas hartas nolīguma, proti, EHN III daļas par ieguldījumu veicināšanu un aizsardzību, piemērošana tiek apturēta daļēji, t. i., attiecībā uz ieguldītājiem no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas. Tādējādi ierosinātā lēmuma juridiskais pamats ir *Euratom* līguma 101. panta otrā daļa.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā uz EHN 17. panta pamata izdotā deklarācija panāks, ka *Euratom* un visas tās dalībvalstis, kuras ir EHN Līgumslēdzējas puses, aptur EHN piemērošanu, ir lietderīgi deklarāciju publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, ka daļēji tiek apturēta Enerģētikas hartas nolīguma piemērošana starp Eiropas Atomenerģijas kopienu (*Euratom*) un ikvienu juridisku personu, kas pieder Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas pilsoņiem vai valstspiederīgajiem vai ir to uzraudzībā, un tādiem ieguldījumiem Enerģētikas hartas nolīguma nozīmē, kas ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas ieguldītāja ieguldījumi

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 101. panta otro daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) *Euratom* noslēdza Enerģētikas hartas nolīgumu ("Nolīgums"), pieņemot Padomes un Komisijas 1997. gada 23. septembra Lēmumu 98/181/EK, EOTK, Euratom par to, ka Eiropas Kopienas slēdz Enerģētikas hartas nolīgumu un Enerģētikas hartas protokolu par energoefektivitāti un ar to saistītajiem vides aspektiem (OV L 69, 9.3.1998., 1.–116. lpp.), un tas stājās spēkā 1998. gada 16. aprīlī.
- (2) Ievērojot Nolīguma 17. panta 1. punktu, katra Līgumslēdzēja puse patur tiesības Nolīguma III daļas atvieglojumus liegt juridiskai personai, ja šāda persona pieder trešās valsts pilsoņiem vai valstspiederīgajiem vai ir to uzraudzībā un ja minētajai personai nav ievērojamas uzņēmējdarbības tās Līgumslēdzējas puses teritorijā, kurā tā ir organizēta.
- (3) Ievērojot Nolīguma 17. panta 2. punkta b) apakšpunktu, katra Līgumslēdzēja puse patur tiesības liegt Nolīguma III daļas atvieglojumus attiecībā uz ieguldījumiem, ja aizliedzošā Līgumslēdzēja puse konstatē, ka ieguldījumi ir tādas trešās valsts ieguldītāja ieguldījumi, ar ko vai attiecībā uz ko aizliedzošā Līgumslēdzēja puse pieņem vai saglabā pasākumus, kuri i) aizliedz darījumus ar minētās valsts ieguldītājiem, vai ii) tiktu pārkāpti vai apieti, ja Nolīguma III daļas atvieglojumi būtu piešķirti minētās valsts ieguldītājiem vai to ieguldījumiem.
- (4) Savienība pakāpeniski ievieš ierobežojošus pasākumus (sankcijas) pret Krievijas Federāciju, sākotnēji – reaģējot uz nelikumīgo Krimas un Sevastopoles aneksiju un tīšo Ukrainas destabilizāciju. Savienība sankcijas paplašināja, reaģējot uz to, ka tika atzīti Ukrainas valdības nekontrolētie Doneckas un Luhanskas apgabali un tika dota pavēle šajās teritorijās ievest Krievijas bruņotos spēkus. Reaģējot uz Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu, Savienība ir būtiski paplašinājusi sankcijas.
- (5) Līdztekus, reaģējot uz Baltkrievijas Republikas iesaistīšanos Krievijas agresijā pret Ukrainu, tika paplašināts arī Savienības sankciju režīms pret Baltkrieviju.
- (6) Ne Krievijas Federācija, ne Baltkrievijas Republika nav Nolīguma Līgumslēdzēja puse. Tomēr šo valstu ieguldītāji varētu mēģināt izmantot Nolīguma Līgumslēdzējas puses teritorijā iedibinātus uzņēmumus, lai apgalvotu, ka *Euratom* vai tās dalībvalstis

ir rīkojušās neatbilstīgi EHN uzliktajām ieguldījumu aizsardzības saistībām, un tādējādi pret *Euratom* vai tās dalībvalstīm sākt ieguldītāja un valsts strīdu izšķiršanas procedūru.

- (7) *Euratom* un tās dalībvalstu darbības atbilst EHN un citiem attiecīgajiem nolīgumiem, un, ievērojot piemērojamus instrumentus un vispārējās starptautiskās tiesībās, prasījumi attiecībā uz tādiem pasākumiem nekādā ziņā nav iespējami. Neatkarīgi no tā, ir lietderīgi spert papildu procesuālos soļus, lai izvairītos no ieguldītāju un valsts strīdu izšķiršanas procedūrām, kas sāktas pret *Euratom* vai tās dalībvalstīm uz EHN pamata.
- (8) Līgumslēdzējām pusēm Nolīguma 17. pants ļauj Nolīguma noteikumu par ieguldījumu aizsardzību sniegtos atvieglojumus ("atvieglojumu liegums") liegt ieguldītājiem, kuri ir no valstīm, kas nav Līgumslēdzējas puses, un kuri, augstāk minētajās situācijās iesniedzot ieguldījumu prasījumus, cenšas ļaunprātīgi izmantot Nolīgumu.
- (9) Ir lietderīgi atsaukties uz Nolīguma 17. panta 1. punktu attiecībā uz ikvienu juridisku personu, kas pieder Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas pilsoņiem vai valstspiederīgajiem vai ir to uzraudzībā un kam nav ievērojamas uzņēmējdarbības tās Līgumslēdzējas puses teritorijā, kurā tā ir organizēta. Ir lietderīgi atsaukties uz 17. panta 2. punkta b) apakšpunktu minētajā apakšpunktā aprakstītajos gadījumos arī attiecībā uz visiem ieguldījumiem Nolīguma nozīmē, kuri ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas ieguldītāja ieguldījumi.
- (10) Sakarā ar atvieglojumu liegumu, kas ir saskaņā ar Nolīguma 17. pantu, daļēji tiek apturēta Nolīguma piemērošana, un šis liegums būtu jāīsteno Komisijai, nākot klajā ar *Euratom* un visu to dalībvalstu vārdā, kuras ir Nolīguma Līgumslēdzējas puses, sniegtu publisku deklarāciju šā lēmuma pielikumā,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

- 1. Ar šo tiek apstiprināts Eiropas Atomenerģijas kopienas Enerģētikas hartas nolīguma III daļas atvieglojumu liegums, kas ir saskaņā ar Enerģētikas hartas nolīguma 17. panta 1. punktu, attiecībā uz ikvienu juridisku personu, kas pieder Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas pilsoņiem vai valstspiederīgajiem vai ir to uzraudzībā un kam nav ievērojamas uzņēmējdarbības tās Līgumslēdzējas puses teritorijā, kurā tā ir organizēta.
- 2. Ar šo tiek apstiprināts Eiropas Atomenerģijas kopienas Enerģētikas hartas nolīguma III daļas atvieglojumu liegums, kas ir saskaņā ar Enerģētikas hartas nolīguma 17. panta 2. punkta b) apakšpunktu, attiecībā uz visu Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas ieguldītāju ieguldījumiem minētajā noteikumā aprakstītajos gadījumos.

2. pants

Ar šo tiek apstiprināts, ka Komisija nāk klajā ar pielikumā sniegto deklarāciju.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*